48/2010. (IV. 22.) AB határozat

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság által országos népszavazás kezdeményezésére irányuló aláírásgyűjtő ív és az azon szereplő kérdés hitelesítése tárgyában hozott határozat ellen benyújtott kifogás alapján meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 443/2009. (XI. 20.) OVB határozatát helybenhagyja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

Indokolás

1. A választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 130. § (1) bekezdése alapján kifogás érkezett az Alkotmánybírósághoz az Országos Választási Bizottság (a továbbiakban: OVB) 443/2009. (XI. 20.) OVB határozata (a továbbiakban: OVBh.) ellen.

A kifogástevők 2009. szeptember 28-án országos népszavazás kezdeményezésére irányulóan aláírásgyűjtő ív mintapéldányát nyújtották be, amelyen az alábbi kérdés szerepelt:

„Egyetért-e azzal, hogy az Országgyűlés törvényt alkosson arról, hogy az Alkotmánybíróság előtti eljárásban a jogi képviselet kötelező: a beadványt

- ügyvéd, jogtanácsos által készített vagy ellenjegyzett iratban, míg
- a jogi szakvizsgával rendelkező indítványozónak személyesen kell előterjesztenie?”

Az OVB az aláírásgyűjtő ív mintapéldányának hitelesítését megtagadta. Az OVBh. indokolása megállapította, hogy a kezdeményezés nem felel meg az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 13. § (1) bekezdésében megfogalmazott egyértelműségi követelménynek. A kezdeményezés egyrészt azért nem egyértelmű, mert nem határozza meg, hogy a jogi képviselőnek a beadvány előterjesztésén kívül milyen jogai és kötelezettségei vannak az eljárás többi szakaszában. Mindezek alapján nem világos, hogy a kérdésben tartott eredményes népszavazás a jogalkotót milyen tartalmú jogszabály megalkotására kötelezné. Másrészt az OVB álláspontja szerint nem egyértelmű az sem, hogy a beadványozó mit ért az alatt, hogy „a jogi szakvizsgával rendelkező indítványozónak személyesen kell előterjesztenie” a beadványt. A személyes előterjesztés azt jelenti-e, hogy beadványát szóban elő kell adnia az Alkotmánybíróság testülete előtt, vagy csupán az előterjesztés saját kezű aláírását jelenti-e, esetleg a beadvány a szervhez történő személyes eljuttatását.

Továbbá az OVB megállapította, hogy a kérdés a fenti egyértelműségi hibákon túl érdemben érinti az Alkotmánybíróságnak az Alkotmányban szabályozott rendeltetését is. Az Alkotmánybíróság alkotmányos rendeltetése a normakontroll, melyben - a személyes sérelem orvoslására is szolgáló, de kivételes alkotmányjogi panaszon túl - nincs jelentősége az indítványozó személyének. Ugyanakkor garanciális jelentősége van annak, hogy valamely jogi norma alkotmánysértő voltának utólagos megállapítását bárki - eljárásjogi korlátozások nélkül - kezdeményezhesse. Ezért az OVB az actio popularis jellegre tekintettel a kérdés burkolt alkotmánymódosításra irányuló tartalma miatt is elutasította az aláírásgyűjtő ív mintapéldányának hitelesítését.

A kifogástevők álláspontja szerint a kezdeményezés megfelel a jogszabályoknak, az aláírásgyűjtő ív hitelesíthető, ezért az OVB indoklása nem helytálló. A kifogástevők a kérdést egyértelműnek tartják, mert a képviselő jogai megegyeznek a fél jogaival. Továbbá a kérdés nem irányul az Alkotmány módosítására, mert a jogi képviselet előírása nem csorbítja a fél jogait. A képviselet törvényi szabályozása nem minősül alkotmánymódosításnak.

2. Az Alkotmánybíróságnak a jelen ügyben irányadó hatáskörét az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 1. § *h)* pontjában foglaltaknak megfelelően a Ve. 130. §-a határozza meg. Az Alkotmánybíróságnak a kifogás alapján lefolytatott eljárása jogorvoslati eljárás. Ennek során az Alkotmánybíróság - alkotmányos jogállásával és rendeltetésével összhangban - a beérkezett kifogás keretei között azt vizsgálja, hogy az aláírásgyűjtő ív és a népszavazásra szánt kérdés megfelel-e a jogszabályi feltételeknek, és hogy az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítési eljárásában az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el.

3. Az OVB határozatában megállapította, hogy a népszavazásra feltenni kívánt kérdés nem felel meg az Nsztv. 13. § (1) bekezdésében rögzített egyértelműség követelményének. [A népszavazási kérdéssel szemben támasztott

egyértelműség követelményének alkotmánybírósági értelmezése: 51/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001, 392, 396.; 25/2004. (VII. 7.) AB határozat, ABH 2004, 381, 386.; 105/2007. (XII. 13.) AB határozat, ABH 2007, 891, 895.; 112/2009. (XI. 20.) AB határozat, MK 2009, 41934, 41936.]

Az Alkotmánybíróság az OVB határozatában foglalt, a kérdés egyértelműségének hiányára vonatkozó indokolással egyetértve a kifogást nem találta megalapozottnak.

Mivel az egyértelműség hiánya miatt a kérdésben nem tartható népszavazás, az Alkotmánybíróság nem foglalt állást az OVBh.-nak a burkolt alkotmánymódosításra vonatkozó indokolásáról.

Mindezek alapján az Alkotmánybíróság a 443/2009. (XI. 20.) OVB határozatot helybenhagyta.

Az Alkotmánybíróság a határozat közzétételét az OVB határozatának a Magyar Közlönyben való megjelenésére tekintettel rendelte el.

Budapest, 2010. április 19.

Dr. Paczolay Péter s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkovics Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévay Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Trócsányi László s. k.,
alkotmánybíró